

ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ

***К.М. Сабаговська— магістр освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281
«Публічне управління та адміністрування»,
заочна форма навчання
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв,
Україна***

***Анотація.** Автором обумовлено сутність й особливості підготовки молодих фахівців для підприємств, установ та організації бюджетної та соціальної сфер. Визначено основні пріоритети освітніх траєкторій, можливості формування освітніх програм у закладах освіти з огляду на потенційні потреби ринку, розширення варіативної компоненти з огляду на особливості діяльності суб'єктів у бюджетній сфері. Доведено потребу у розвитку партнерства між закладами освіти та стейкхолдерами, які представляють бюджетну й соціальну сфери економіки держави.*

Ключові слова: освітня діяльність, освітня траєкторія, освітні потреби, компетенції, адаптація, можливості, саморозвиток, програмні результати навчання, бюджетна сфера.

Сучасні тенденції наповнення ринку праці вимагають обов'язкової співпраці усіх його учасників. Подібна співпраця повинна мати системний характер, визначати пріоритетність у підготовці адаптованих до умов першого робочого місця фахівців. Формування освітніх програм залишається пріоритетом закладів освіти, але наповнення програм, формування компетенцій, програмних результатів навчання, масштабів освітньої траєкторії передбачено проводити спільно із зовнішніми стейкхолдерами. Подібна можливість передбачена Законом України «Про вищу освіту» [1, 3], який визначає якість освітньої діяльності як рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Забезпечення програмних результатів має пріоритети з огляду на якісне наповнення освітньо-професійних та освітньо-наукових програм підготовки молодих фахівців різних спеціальностей, галузей знань.

Участь зовнішніх стейкхолдерів у формуванні освітніх програм дозволяє формувати компетенції з огляду на практичну потребу у знаннях та вміннях молоді, які можуть бути результативно використані під час проходження практичної підготовки (стажування) в умовах виробництва.

Особливо актуальним є питання у контексті інтеграції вищої освіти до Європейського освітнього простору, її адаптації до високого рівня конкуренції із європейськими закладами вищої освіти, у тому числі у контексті формування кваліфікованих кадрів для ринку праці. З огляду на суттєвий вплив глобалізаційних трансформацій, у тому числі у освітньому просторі. Експерти Всесвітнього економічного форуму [2] сформуvalи ключові навички, якими повинні володіти молоді фахівці з метою успішного працевлаштування, адаптації до умов ринку праці й кар'єрного зростання:

комплексне розв'язання проблем; критичне мислення; креативність; взаємодія з людьми; вміння керувати людьми; емоційний інтелект, вміння формувати власну точку зору та приймати рішення; орієнтація на клієнта; вміння вести переговори; гнучкість розуму. Актуальність формування зазначених навичок пов'язана із тим, що сучасні роботодавці дедалі частіше шукають не просто виконавців, а людей, які готові мислити поза шаблонами. Працівник майбутнього повинен бачити «крізь час» й втілювати у життя ідеї, які до нього ніхто не пропонував. Технологічна грамотність й емоційний інтелект повинні бути доповнені розумінням емоції, намірами й мотивацією людей, вмінням скерувати їх у належне русло. В основу навичок увійшла когнітивна гнучкість або гнучкість розуму – вміння обмірковувати декілька речей одночасно.

Саме тому підготовка молодого фахівця у закладах вищої освіти повинна бути налаштована на навчання спілкуванню з людьми, вмінню керувати, розуміти й домовлятися, здатності приймати рішення, генерувати й сприймати креативні ідеї. Майбутнє – це період, коли головною цінністю стає мозок, емоції й розвиток, комунікації.

Сучасність вимагає від фахівця постійно вчитися новому, темпи зміни життя в усіх напрямках набирають обертів, і для того щоб встигнути за ним, необхідно постійно адаптуватися. Результати навчання здобувачів повинні являти собою сукупність знань, умінь, навичок та інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною програмою підготовки. Саме тому масштаби освітньої траєкторії повинні бути широковаріативними й формувати компетенції не лише з огляду на фахові, а й загальні, інтегральні компетенції. Актуальним є питання з огляду на поширення знань, вмінь та компетенцій, які будуть актуальними для бюджетної та соціальної сфери: знання, вміння та практичні навички у веденні обліку та контролю за процесами, у використанні автоматизованих систем передачі інформації, узагальнення й обробки інформації, навички щодо організації процесу управління кадрами, нормативно-правового забезпечення процесів; знання,

вміння та практичні навички щодо організації роботи з публічних закупівель, а також комунікації молодого фахівця, швидкої адаптації на робочому місці.

Освітня траєкторія повинна визначати особистий напрям реалізації потенціалу здобувача вищої освіти. Особистий потенціал має суттєвий вплив на можливості сприйняття інформації та є сукупністю здібностей (пізнавальні, творчі, комунікативні, особистісні – чинник людини). Створити ці умови мають заклади освіти спільно із колом внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів у співпраці та системності реалізації підходів щодо теоретичного навчання, набуття практичних вмінь та навичок, розширення кола знань з огляду на потреби ринку праці через цикли варіативних навчальних дисциплін.

Партнерство усіх учасників освітнього процесу дозволить забезпечити якість підготовки фахівців закладами вищої освіти, сформувати особистість та фахівця, який готовий й далі вчитися на робочому місці з метою розширення своїх індивідуальних освітніх траєкторій (друга освіта, підвищення кваліфікації, стажування тощо). Чітка мета та системність, послідовність її досягнення у співпраці — дозволяє розширювати можливості ширшого залучення молоді до бюджетної та соціальної сфери, але повинна бути сформована мотиваційна основа через оплату праці та можливості постійного саморозвитку. Суттєвим є чинник особистості людини, який буде визначати основні життєві позиції та можливості до комунікації під час навчання з іншими учасниками освітнього процесу, під час стажування на виробництві, на робочому місці. Коло питань є широким й потребує подальших системних досліджень, у тому числі з огляду на державну кадрову політику у бюджетній сфері.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 05.10.2020).
2. Всесвітній Економічний Форум : https://www.rbc.ua/static/longread/davos_ukr/index.html (дата звернення: 05.10.2020).

3. Глосарій НАЗЯО : <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf> (дата звернення: 05.10.2020).

4. Публічні закупівлі : https://tender.uub.com.ua/?gclid=CjwKCAjwzvX7BRAeEiwAsXExo7kS8sAeG-QCeMK3maS_asIh6a6fOSXCdfbXjVVL_bPiNmkOKn-EYxoCksUQAvD_BwE (дата звернення: 05.10.2020).

Науковий керівник — Вишневська О.М., доктор економічних наук, професор, декан обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету